

kelse af immaterialrettigheder. Forslaget er i overensstemmelse med UNCITRAL's modellov, jf. pkt. 3.1.3.3 ovenfor.

Justitsministeriet finder, at der som anført af arbejdsgruppen og Retsplejerådet er behov for en udtrykkelig lovregel herom, da den nye voldgiftslov som nævnt bygger på det princip, at en kompetence for domstolene i tvister, der skal afgøres ved voldgift, kræver udtrykkelig lovhjemmel.

Af samme grund bør der i voldgiftsloven medtages en udtrykkelig regel om, at det forhold, at en tvist skal afgøres ved voldgift, ikke afskærer en part fra at anmode om, at domstolene iværksætter tvangsfuldbyrdelse efter retsplejelovens regler herom. Uanset at en tvist skal afgøres ved voldgift, bør en part således kunne få gennemført tvangsfuldbyrdelse efter retsplejelovens regler herom, når betingelserne efter retsplejeloven herfor er opfyldt. Dette gælder, hvad enten der er tale om udlæg, tvangsfuldbyrdelse af andre krav end pengekrav, overtagelse til brugeligt pant eller gennemtvungelse ved umiddelbar fagedforretning.

Justitsministeriet finder, at spørgsmålet om, hvorvidt der bør være mulighed for at indgå en forudgående aftale om, at justifikationssag vedrørende foreløbige retsmidler, der anordnes af domstolene vedrørende en tvist, som skal afgøres ved voldgift, gennemføres for voldgiftsretten og ikke for domstolene, må ses i sammenhæng med de mere generelle overvejelser om retsplejelovens regler om foreløbige retsmidler, som indgår i Retsplejerådets kommissorium om en generel reform af den civile retspleje. Det samme gælder spørgsmålet om, hvorvidt parterne kan indgå forhåndsaftale om, at foreløbige retsmidler skal kunne iværksættes uden sikkerhedsstillelse. Disse spørgsmål bør således efter Justitsministeriets opfattelse indgå i Retsplejerådets kommende overvejelser om foreløbige retsmidler, og lovforslaget indeholder på denne baggrund ikke regler herom.

Der henvises til lovforslagets §§ 4, 8 og 9 og bemærkningerne hertil.

5.4. Lovens fravigelighed

5.4.1. Lovudkastet i Advokatrådets redegørelse indeholder i modsætning til den gældende voldgiftslov en række regler om etablering af voldgiftsretten, dens sagsbehandling og retsanvendelse mv. Det anføres i redegørelsen, at en af de væsentligste fordele ved voldgift er parternes mulighed for at aftale rammerne for processen. Derfor bør de pågældende regler kunne fraviges ved aftale.

Det anføres endvidere i Advokatrådets redegørelse, at det på den anden side er et afgørende træk ved ar-

bejdsgruppens lovudkast, at retssikkerheden skal sikres under voldgiftssagen. Arbejdsgruppen foreslår derfor at lovfæste nogle grundlæggende processuelle principper om upartiske og uafhængige voldgiftsdommere og ligebehandling af parterne, som ikke kan fraviges ved aftale. De foreslåede regler om adgangen til domstolene i forbindelse med en voldgiftssag kan heller ikke fraviges ved aftale.

5.4.2. Justitsministeriet kan tilslutte sig, at reglerne om forholdet mellem voldgift og retssager, om domstolenes bistand til gennemførelse af voldgiftssager, om ugyldighed og anerkendelse og fuldbyrdelse af voldgiftskendelser samt de grundlæggende processuelle principper om ligebehandling af parterne og voldgiftsrettens uafhængighed og upartiskhed ikke skal kunne fraviges ved aftale.

Justitsministeriet er endvidere enig i, at voldgiftslovens regler i øvrigt bør kunne fraviges ved aftale, således at parterne ved en konkret udformet individuel aftale, ved vedtagelse af voldgiftsregler i et standardregelsæt eller ved vedtagelse af institutionel voldgift kan tilrettelægge voldgiften på den måde, som de finder hensigtsmæssig. Voldgiftslovens regler om voldgiftsrettens sagsbehandling mv. får således karakter af et udfyldende regelsæt, som alene finder anvendelse, hvis parterne ikke har aftalt noget om det pågældende spørgsmål.

Der henvises til lovforslagets § 2 og bemærkningerne hertil.

5.5. Voldgiftsaftalen

5.5.1. Det anføres i Advokatrådets redegørelse, at princippet om, at parterne kan aftale voldgift for allerede opståede tvister eller fremtidige tvister i anledning af et konkret retsforhold, bør lovfæstes.

Det fremgår endvidere af redegørelsen, at arbejdsgruppen har overvejet, om voldgiftsloven bør indeholde en regel om, hvilke tvister der efter deres art kan afgøres ved voldgift. Arbejdsgruppen finder på den ene side, at det vil være hensigtsmæssigt at lovfæste princippet om, at parterne kan aftale voldgift i retsforhold, som de har fri rådighed over. På den anden side finder arbejdsgruppen, at det vil føre for vidt at fastsætte yderligere og mere detaljerede regler om, hvilke sager der kan afgøres ved voldgift. I det omfang der er behov for at udelukke visse sagstyper fra voldgift, er det arbejdsgruppens opfattelse, at dette bør reguleres i den pågældende særlovgivning, f.eks. lejeloven.

Arbejdsgruppen foreslår, at voldgiftsaftaler i forbrugerforhold, der er indgået før tvistens opståen, ikke skal være bindende for forbrugeren. Arbejdsgruppen